

**PIAWAIAN PERKHIDMATAN KERJAYA SEKOLAH MENENGAH
BERASASKAN CADANGAN PENGAMAL
(HIGH SCHOOL STANDARD SERVICES CAREER
BASED ON PRACTITIONER PROPOSAL)**

Noraini Ismail

Fakulti Pembangunan Manusia
Universiti Pendidikan Sultan Idris

Abstrak

Kajian ini telah dijalankan untuk mengenal pasti masalah amalan serta mencadangkan perkhidmatan kerjaya yang piawai untuk sekolah menengah. Data dikumpulkan daripada 22 orang pengamal. Kajian ini menggunakan kaedah perbincangan kumpulan berfokus. Sebanyak tiga perbincangan kumpulan berfokus dijalankan, melibatkan seramai 22 orang pengamal. Proses analisis data telah membentuk kategori dan tema. Dapatan kajian mendapati wujud variasi dalam penyampaian perkhidmatan kerjaya oleh pengamal. Keadaan ini dilaporkan bahawa tiada garis panduan yang jelas, tidak ada jadual tertentu, kekurangan kecekapan, kekurangan sumber untuk mendapatkan maklumat, tiada kursus pembangunan yang berterusan untuk memperbaiki amalan, dan kekurangan kemudahan. Oleh itu, kajian ini telah mengenal pasti keperluan untuk melakukan penyeragaman bagi perkhidmatan kerjaya di sekolah-sekolah menengah. Piawai perkhidmatan kerjaya yang dicadangkan oleh pengamal mengandungi beberapa komponen seperti, ujian dan penilaian, program kerjaya, penilaian program, penyelidikan, perundingan, maklumat kerjaya, kerja yang bersih, kaunseling kerjaya, dan promosi.

Kata Kunci: Pengamal, piawai, perkhidmatan kerjaya, perbincangan kelompok berfokus, komponen piawai

Abstract

A study was carried out to identify the problems of practice, as well as to propose a career services standard for secondary schools. The data were gathered from 22 practitioners. This study utilized focus group discussions. Three focus group discussions were held involving 22 practitioners. The analysis process formed categories.

It was found that there were variations and the differences in the way career services were delivered by the practitioners. It was reported that these happened because there was no clear guideline, no specific schedule, lack of competence, lack of resources to obtain the information, no continuous development courses to improve the practice, and lack of facilities. Therefore, the study had identified the needs to have standardization for career services in secondary schools. The career services standard suggested by the practitioners consists some components such as, testing and evaluation, career programs, program's evaluation, research, consultancy, career information, net working, career counseling, and promotions.

Keywords: Practitioner, standard, career services, focus group discussion, standard components

PENGENALAN

Kementerian Pendidikan Malaysia (1993) memperkenalkan perkhidmatan bimbingan dan kaunseling di sekolah untuk memainkan peranan penting bagi menyahut cabaran Wawasan Negara ini dengan memperkembang modal insan secara optimum di peringkat sekolah lagi. Hasrat ini boleh dicapai melalui perancangan program perkhidmatan bimbingan dan kaunseling yang sistematik, perkhidmatan yang berkualiti, dan pelaksanaan program yang berkesan. Mengadakan program bimbingan dan kaunseling di sekolah merupakan satu tindakan formal yang diambil oleh pihak sekolah atau mana-mana agensi dan dapat dimanfaatkan oleh yang memerlukan (Shertzer & Stone 1992). Menurut Amla Salleh, Zuria Mahmud, dan Salleh Amat (2006), program ini haruslah mempunyai ciri organisasi, iaitu program ini mestilah tersusun dan merupakan sebahagian daripada struktur sekolah. Perkhidmatan yang diberikan juga dapat menentukan jenis aktiviti yang akan dijalankan. Pembentukan dan pelaksanaan program bimbingan di sekolah adalah dengan berlandaskan kepada prinsip tertentu (Shertzer & Stone, 1992, Suradi, 1996).

Perkhidmatan bimbingan dan kaunseling yang diwujudkan di sekolah-sekolah di Malaysia berpegang kepada falsafah bahawasanya setiap pelajar mempunyai potensi yang boleh digembelengkan secara optimum menerusi pengurusan menyeluruh perkhidmatan bimbingan dan kaunseling yang cekap, berkesan, dan beretika dengan berteraskan sumber dalaman dan luaran bagi melahirkan pelajar yang seimbang dalam aspek intelek, jasmani, emosi, dan rohani serta beriman dan beramal soleh.

Membantu golongan muda dalam perkembangan kerjaya bukanlah satu konsep yang baharu. Bimbingan kerjaya (vokasional) wujud paling awal dalam program bimbingan di sekolah (Gysbers and Hendersons 2000; Zunker 1998). Walaupun penekanan ke atas vokasional (kerjaya) mempunyai pasang surutnya dari semasa ke semasa pada abad ke-20 namun tumpuan terhadapnya sentiasa kekal. Lebih-lebih lagi, baru-baru ini, beberapa peristiwa telah membawa semula perkhidmatan kerjaya ke muka hadapan dalam pendidikan (Maddy-Bernstein, 2000). Namun, terdapat perbezaan dan variasi dalam kualiti dan jenis perkhidmatan kerjaya yang diberikan kepada murid-murid terutamanya di sekolah-sekolah menengah di negara ini. Perkara ini dibuktikan oleh banyak kajian yang dilakukan berkaitan permasalahan murid sekolah menengah adalah berkisar kepada masalah kerjaya. Kajian-kajian tersebut telah menunjukkan bahawa tahap kesedaran kerjaya dalam kalangan murid sekolah menengah masih lagi rendah (Suradi Salim, 1996).

Isu yang sering muncul dalam perkhidmatan kerjaya khususnya di sekolah-sekolah menengah yang telah dikaji oleh beberapa orang penyelidik seperti Suradi Salim (1998), Delilah A. Hamid (2000) ialah murid tidak bersedia membuat perancangan kerjaya secara sistematik kerana mereka tidak mendapat bimbingan yang sempurna dan tidak mempunyai maklumat yang diperlukan.

Manakala kajian yang pernah dijalankan ke atas perkhidmatan kerjaya di sekolah-sekolah menengah seperti kajian oleh Suradi Salim (1993), Zul Senin (1999), Susan C. Whiston dan Thomas L. Sexton (1998) Sampson et. al (2000) menunjukkan bahawa perkhidmatan tersebut masih banyak kelemahannya. Oleh yang demikian, langkah yang bijak perlu diambil untuk menangani kelemahan-kelemahan yang ada agar perkhidmatan kerjaya di sekolah menengah dapat melahirkan murid-murid yang celik dan mempunyai kesedaran ke arah kerjaya.

Masalah perkhidmatan dan kurang kecekapan orang yang memberi perkhidmatan kerjaya di sekolah menengah mungkin ada kaitannya dengan masalah murid-murid tidak mendapat maklumat kerjaya yang sepatutnya mereka dapat, tidak berpeluang meneroka dunia kerjaya yang sepatutnya didedahkan kepada mereka semasa mereka masih berada di alam persekolahan. Murid-murid dikatakan tidak mempunyai kesedaran kerjaya sehingga mereka tidak boleh membuat pilihan aliran pengajian dan kerjaya yang sesuai dengan potensi diri dan sering kali mereka gagal membuat keputusan yang berkaitan dengan kerjaya. Perkhidmatan kerjaya di sekolah menengah di negara ini dilihat kurang berkesan untuk membantu murid-murid kerana tidak ada piawaian yang disediakan.

Walaupun piawaian perkhidmatan kerjaya di luar negara telah dibentuk namun piawaian tersebut kurang sesuai digunakan mengikut keperluan negara Malaysia sedangkan usaha untuk meningkatkan kualiti dan kecemerlangan perkhidmatan kerjaya di sekolah menengah di Malaysia harus dilakukan.

METODOLOGI

Proses kajian bermula dengan perbincangan kumpulan berfokus dengan tiga atau lebih kumpulan pengamal perkhidmatan kerjaya sekolah menengah. Pemilihan ahli kumpulan perbincangan berfokus dibuat dengan menggunakan teknik persampelan bertujuan (*purposive sampling*) berdasarkan pandangan pihak yang mempunyai pengetahuan dan pengalaman berkaitan sesuatu perkara ataupun responden yang ingin dikaji (Sparadley, 1979; Jorgensen, 1989). Penyelidik mendapatkan pandangan daripada pihak pengurusan perkhidmatan bimbingan dan kaunseling di jabatan pelajaran negeri untuk mengenal pasti ahli-ahli kumpulan perbincangan berfokus yang dapat memberikan pandangan tentang perkhidmatan kerjaya yang sedang dan telah diuruskan oleh mereka di sekolah menengah.

Data perbincangan kumpulan ditranskripsikan secara perkataan demi perkataan (*verbatim*) daripada rakaman atau nota-nota yang ditulis sepanjang perbincangan diadakan oleh pembantu. Data-data daripada beberapa sumber (nota pembantu, pita rakaman dan rakaman video) mempunyai kredibiliti yang lebih berbanding satu sumber.

DAPATAN KAJIAN

Hasil analisis kajian ke atas data-data yang diperoleh daripada pengamal mendapati bahawa mereka mengakui bahawa perkhidmatan kerjaya di sekolah menengah adalah penting. Walau bagaimanapun perkhidmatan kerjaya di sekolah menengah dianggap kurang diberi penekanan. Perkhidmatan kerjaya yang diberikan kepada murid-murid adalah tidak seragam di antara seorang pengamal dengan pengamal yang lain. Kajian ini juga mendapati bahawa kemudahan yang terdapat di antara lokasi sekolah bandar dengan luar bandar adalah berbeza (Jadual 1).

Jadual 1. Kategori Dan Tema Persepsi Pengamal

Kategori	Tema
Perkhidmatan Penting	Guru kerjaya penting sepatutnya diberi perhatian. Sebagai motivasi supaya murid belajar bersungguh-sungguh. Sekiranya kaunselor tak peka, murid tidak dibantu. Jika mempunyai hala tuju kerjaya, murid akan fokus. Masalah disiplin berlaku kerana murid tidak tahu hala tuju kerjaya.
Kurang Penekanan	Kurang diberi penekanan oleh kaunselor. Beri tumpuan lebih kepada masalah akademik dan sahsiah murid. Tidak menyeluruh. Hanya murid menengah atas yang datang ke bilik kaunseling. Pendedahan diberi secara umum kepada murid yang ingin sahaja. Sekadar membantu murid yang pandai sahaja, yang lemah. Diabaikan. Tidak nampak penekanan kepada kerjaya. Cuma ada pameran kerjaya untuk murid-murid mendapatkan maklumat. Murid yang pandai sahaja yang datang mendapatkan. Maklumat kerjaya daripada pengamal.
Perkhidmatan Tidak Seragam	Memperkenalkan perkhidmatan ini kepada murid seawal tingkatan satu. Tidak dedahkan kerjaya kepada murid menengah rendah. Dedahkan kerjaya kepada tingkatan 4, 5, dan 6 sahaja. Murid menengah atas lebih memerlukan kepada perkhidmatan kerjaya.
Kemudahan Tidak Seragam	Kemudahan sekolah di bandar lengkap. Di bandar, ada kemudahan seperti dewan, bilik, peralatan, bahan maklumat dan sumber maklumat yang disalurkan oleh pihak IPTS. Menerima sumbangan wang daripada IPTS yang menyertai pameran kerjaya (sekolah di bandar). Mencari sendiri tajaan (sekolah di luar bandar). Tidak semua IPTS yang turun ke sekolah luar bandar walaupun dijemput menyertai pameran kerjaya. Akses kepada internet di luar bandar terbatas. Kebanyakan sekolah di luar bandar tiada dewan.

Masalah Amalan Semasa

Hasil kajian juga telah mendapati sebab-sebab mengapa perkhidmatan kerjaya kurang diberikan penekanan serta sebab berlakunya ketidakseragaman dalam mengendalikan perkhidmatan di antara seorang pengamal dengan pengamal yang lain dan di antara sebuah sekolah dengan sebuah sekolah yang lain. Masalah-masalah yang berlaku dalam amalan ini ialah tiada garis panduan, tiada waktu yang ditetapkan, kekurangan maklumat kerjaya, pengamal kurang cekap, bebanan tugas, kekangan masa, tidak mendapat sokongan daripada pihak pentadbir, tiada sumber maklumat, tiada kursus peningkatan amalan serta kekurangan kemudahan dan prasana di sekolah. Masalah amalan semasa adalah seperti di dalam Jadual 2.

Jadual 2: Kategori Dan Tema Masalah Amalan Semasa

Kategori	Tema
Tiada Garis Panduan	Garis panduan yang sebenarnya tidak wujud. Apa yang patut dibuat oleh kaunselor tentang kerjaya?. Tidak didedahkan dengan kaunseling kerjaya sepenuhnya semasa di universiti. Sekadar dibuat-buat sendiri. Seolah-olah tiada garis panduan.
Tiada Waktu Tetap	Tiada ditentukan waktu yang tetap untuk program kerjaya di sekolah. Perkhidmatan kaunseling yang menjurus kepada kerjaya terpinggir. Perkhidmatan ini mengikut keadaan. Bebas dalam memutuskan masa perkhidmatan hendak dijalankan. Tidak mempunyai jadual mengajar murid-murid tentang kerjaya. Kerjaya tidak terdapat di dalam jadual.
Kekurangan Maklumat Kerjaya	Sekadar ikut kemampuan sahaja. Hasil tidak menyeluruh. Ada murid mendapat maklumat ada yang tidak. Program kerjaya di sekolah tidak mantap. Ikut mana yang termampu sahaja. Maklumat kerjaya yang sepatutnya pelajar dapat memang tak ada. Sekitar 20 peratus sahaja daripada keperluan maklumat kerjaya yang pelajar dapat.

	<p>Tidak mampu memenuhi keperluan kerjaya murid- murid. Guru kaunseling sendiri kurang pengetahuan tentang Maklumat kerjaya yang terkini. Guru kaunseling sendiri tidak tahu banyak pekerjaan terkini. Pengetahuan yang ada pada guru kaunseling adalah terbatas kepada pekerjaan-pekerjaan biasa dan tidak pekerjaan-pekerjaan yang baharu muncul. Pengetahuan tentang pekerjaan hanya pada pekerjaan yang popular. Pengamal tidak dapat memenuhi keperluan murid-murid untuk mengetahui maklumat kerjaya yang terkini. Tidak ada maklumat yang terkini untuk disampaikan.</p>
Kurang Kecekapan	<p>Tidak mempunyai latihan yang mencukupi. Tidak diberi kursus atau input semasa. Latihan di universiti tidak berfokus kepada kerjaya. Pengetahuan dan kemahiran yang ada tidak cukup untuk menjadi pengamal kerjaya yang berkesan. Tahu sedikit tentang ujian-ujian kerjaya SDS, perkembangan kerjaya. Pengetahuan yang ada tidak cukup untuk menanamkan idea kerjaya kepada murid-murid. Tidak mendapat bimbingan dan tunjuk ajar yang sesuai tentang perubahan dan keperluan kerjaya. Membantu murid-murid dengan inisiatif sendiri. Tidak pasti dapat membimbing murid membuat keputusan kerjaya. Tidak mampu kerana bidang kerjaya sangat luas. Tidak mampu memenuhi keperluan semua murid.</p>
Beban Tugas	<p>Menjalankan berbagai-bagai tugas di sekolah. Bidang tugas terlalu banyak Dibebankan dengan tugas-tugas semasa. Tidak dapat memberikan tumpuan kepada perkhidmatan kerjaya. Terpaksa kendalikan banyak kes-kes pelajar (disiplin). Banyak kes yang dirujuk oleh guru dan klien suka rela. Buat kerjaya yang ad hoc. Tugas rencam dan berbagai-bagai. Kerja-kkerja yang tidak berfokus. Kerja selalu bertambah.</p>
Kekangan Masa	<p>Beri perhatian kepada banyak perkara lain di sekolah. Tidak mampu menyampaikan kepada semua pelajar kerana faktor masa. Kesuntukan waktu. Masa terhad. Pentadbir sekolah menghadkan masa.</p>

Tiada Sokongan	<p>Pentadbir sekolah kurang prihatin. Pentadbir sekolah tidak memberi penekanan. Halangan daripada pihak pengurusan sekolah. Pihak pentadbir kurang perhatian kepada kerjaya. Pentadbir sekolah tidak melihat kerjayasebagai satu keperluan. Pemusatan sekolah lebih menjurus kepada peningkatan akademik semata-mata. Dianggap mengganggu proses pengajaran dan pembelajaran. Aktiviti-aktiviti kerjaya tidak mendapat sokongan pentadbir dan guru. Program yang dirancang tidak dapat dilaksanakan atas permintaan guru mata pelajaran.</p>
Tiada Sumber Maklumat	<p>Maklumat sangat kurang. Tidak ada sumber yang khusus. Pendedahan maklumat daripada luar agak terbatas. Sumber rasmi daripada pihak kementerian terhad. Sumber dari badan-badan berkanun sangat terhad. Dulu ada maklumat kerjaya yang disalurkan ke sekolah tetapi sekarang tiada. Tiada yang memberi maklumat secara berterusan.</p>
Tiada Kursus Peningkatan Amalan	<p>Tidak mempunyai pengalaman, pengetahuan baru kemahiran-kemahiran baru. Ilmu yang ada berumur lebih kurang dalam 15 lepas. Tahap ilmu 15 tahun ke belakang. Tujuh tahun tunggu, tidak sekalipun dipanggil kursus khas kaunseling. Daerah tak ada, negeri pun tak tak pernah adakan kursus untuk kami. Kalau ada kursus hanya orang tertentu saja yang pergi.</p>
Kekurangan Kemudahan Dan Prasarana	<p>Tidak dibekalkan peralatan teknologi. Inisiatif sendiri. Dapat sumbangan. Sukar mendapat sumbangan. Datanglah untuk melihat bilik dan kemudahan yang ada. Ala kadar saja, setakat yang ada.</p>

Cadangan Pengamal Untuk Perkhidmatan Kerjaya Sekolah Menengah Yang Piawai

Dalam sumbang saran untuk mengenal pasti cadangan pengamal tentang perkhidmatan kerjaya yang piawai, beberapa komponen perkhidmatan telah dikenal pasti. Komponen-komponen tersebut adalah seperti berikut:

1. Pengujian dan Penilaian
2. Program Kerjaya
3. Penilaian Program
4. Penyelidikan
5. Perundingan
6. Maklumat Kerjaya
7. Jaringan Kerja
8. Kaunseling Kerjaya
9. Publisiti

1. Pengujian dan Penilaian

Pengamal menjelaskan bahawa pengujian dan penilaian penting untuk mengenal pasti potensi, bakat dan untuk menjuruskan murid-murid ke arah kerjaya yang sesuai dengan diri mereka. Ramai antara pengamal menggunakan ujian minat kerjaya dan ujian personaliti untuk mengenal pasti minat kerjaya dan ciri personaliti pelajar mereka.

2. Program Kerjaya

Semua pengamal menyatakan bahawa komponen program kerjaya adalah penting dalam perkhidmatan kerjaya. Sebilangan besar responden kajian mencadangkan beberapa aktiviti kerjaya yang sesuai diadakan di sekolah menengah. Aktiviti-aktiviti tersebut ialah ceramah kerjaya, pameran kerjaya, pemilihan mata pelajaran, orientasi kenal akan cita-cita, lawatan kerjaya, hari/minggu/bulan kerjaya, karnival kerjaya, hala tuju selepas PMR/SPM/STPM, pendedahan kerjaya bidang kemahiran, taklimat matrikulasi atau Institusi Pengajian Tinggi Awam (IPTA), pengalaman bersama-sama personaliti yang telah berkerjaya, aktiviti kesedaran kerjaya untuk murid-murid menengah rendah.

3. Penilaian Program

Pengamal juga mencadangkan supaya program kerjaya di sekolah menengah dinilai untuk penambahbaikan dari semasa ke semasa.

4. Penyelidikan

Pengamal mencadangkan supaya diadakan kajian tinjauan untuk mengenal pasti pengetahuan kerjaya murid dan daripada kajian tersebut tindakan boleh diambil untuk membantu murid mempunyai kesedaran kerjaya.

5. Perundingan

Pengamal mencadangkan agar tugas perundingan dengan guru perlu dilakukan supaya guru dapat kaitkan mata pelajaran yang diajar dengan kerjaya. Usaha ini dapat menimbulkan kesedaran kerjaya kepada pelajar dan mereka akan faham sebab-sebab mereka perlu belajar setiap mata pelajaran di sekolah.

6. Maklumat Kerjaya

Kebanyakan pengamal mencadangkan komponen maklumat kerjaya. Jenis-jenis maklumat yang dikemukakan ialah maklumat IPT Awam dan IPT Swasta, kemasukan ke sekolah berasrama penuh, sekolah menengah teknik dan vokasional, kursus-kursus kemahiran, maklumat aliran selepas tingkatan empat. Cadangan agar bilik kaunseling di sekolah menengah dijadikan sebagai pusat sumber maklumat kerjaya dikemukakan juga oleh beberapa orang pengamal.

7. Jaringan Kerja

Pengamal juga telah mencadangkan supaya setiap pengamal yang menjalankan perkhidmatan kerjaya di sekolah menengah mempunyai hubungan kerja dengan pihak di luar supaya maklumat-maklumat yang berguna untuk pelajar dapat disalurkan dengan lebih mudah dan berkesan.

8. Kaunseling Kerjaya

Cadangan seterusnya daripada pengamal ialah perlu ada perkhidmatan kaunseling kerjaya untuk membantu pelajar yang berhadapan dengan kekeliruan terhadap kerjaya mereka.

9. Publisiti

Akhir sekali pengamal mencadangkan perlu ada aktiviti publisiti supaya semua warga sekolah maklum tentang wujudnya perkhidmatan kerjaya yang ditawarkan oleh guru kaunseling.

PERBINCANGAN

Semua pengamal perkhidmatan kerjaya mengakui bahawa perkhidmatan kerjaya di sekolah menengah adalah penting. Mereka menyatakan bahawa kesedaran kerjaya boleh bertindak sebagai motivasi untuk pelajar belajar bersungguh-sungguh kerana mereka akan fokus kepada pelajaran jika mereka sudah mempunyai hala tuju kerjaya. Malah ada yang berpendapat masalah disiplin berlaku kerana pelajar tidak tahu hala tuju kerjaya. Bagaimanapun perkhidmatan kerjaya di sekolah menengah tidak diberi penekanan yang sepatutnya, sama ada oleh pentadbir mahupun guru kaunseling sendiri. Guru kaunseling lebih memberi tumpuan kepada masalah akademik dan sahsiah pelajar. Dengan itu aktiviti kerjaya tidak dijalankan, melainkan mungkin satu pameran kerjaya setahun.

Terdapat pandangan yang mengatakan guru kaunseling sendiri kurang kompeten dalam menjalankan tugas bimbingan dan keaunseling kerjaya. Ada guru kaunseling yang tidak mempunyai kelayakan yang cukup. Mereka ini tidak memiliki ijazah dalam bidang kaunseling tetapi dalam bidang lain seperti psikologi dan komunikasi. Pada masa yang sama ada juga guru kaunseling yang merupakan graduan dalam bidang kaunseling, tetapi masih tidak cukup ilmu dan kemahiran untuk menjadi pengamal kerjaya yang berkesan. Berkemungkinan latihan di universiti tidak berfokus kepada kerjayadan perkembangan kerjaya. Tambahan lagi kebanyakan guru kaunseling tidak diberi kursus untuk mendapat ilmu tentang perubahan dan keperluan kerjaya terkini, dan untuk meningkat kemahiran khusus, di samping mendapat maklumat kerjaya untuk dikongsi dengan pelajar. Malah ahli kelompok perbincangan berfokus menyatakan bahawa guru kaunseling 'ketinggalan 15 tahun' dari segi ilmu!

Sebenarnya bidang kerjaya adalah sangat luas. Maklumat kerjaya juga sentiasa berubah dengan pantas, dan pelbagai pekerjaan baharu wujud pada kadar yang sangat cepat. Keadaan ini menyebabkan maklumat tentang pekerjaan yang dimiliki oleh guru kaunseling itu cepat menjadi 'ketinggalan zaman'. Beban tugas yang berat dan berbagai membataskan guru kaunseling untuk meneroka, mendapatkan dan mengesah maklumat kerjaya. Dengan itu guru kaunseling perlu dibekalkan dengan maklumat kerjaya terkini. Tanggung jawab ini mesti diambil oleh pihak Kementerian Pelajaran.

Selain dari tidak diberi penekanan, ahli kelompok perbincangan berfokus dalam kajian ini menyebut tentang pelaksanaan perkhidmatan yang tidak seragam di antara sebuah sekolah dengan sekolah yang lain. Ini dikatakan timbul kerana ketiadaan garis panduan yang jelas dari Kementerian Pelajaran.

Setiap guru kaunseling menjalankan perkhidmatan kerjaya mengikut keupayaan dan kemampuan sendiri, dengan kaedah dan strategi sendiri. Oleh yang demikian beberapa cadangan telah diberi oleh ahli kelompok perbincangan berfokus supaya perkhidmatan kerjaya yang seragam perlu diamalkan oleh semua guru kaunseling untuk menjalankan perkhidmatan kerjaya.

Konsep piawaian bukanlah sesuatu yang baru kepada profesion kaunseling. Piawaian untuk program bimbingan dan kaunseling (ASCA, 1979) telah menggariskan struktur pentadbiran, sumber dan kemudahan yang diperlukan, dan garis panduan penilaian. Pembinaan dan mengimplementasikan piawaian untuk perkhidmatan kerjaya di Malaysia merupakan satu kesempatan kepada sesebuah organisasi memberi sumbangan untuk kejayaan rakyat Malaysia. Program kaunseling yang pernah dijalankan dilihat sebagai koleksi perkhidmatan yang responsif kepada orientasi profesional, mempunyai kecenderungan untuk membina individu, dan keperluan untuk mengurus (Campbell & Dahir, 1997).

Memperkenalkan piawaian adalah langkah untuk memberi penekanan kepada perkhidmatan kerjaya dapat diteruskan dengan lebih sistematik dan seragam (Clark & Stone 2000). Pengamal tidak boleh lagi bergantung hanya kepada reputasi dan niat baik mereka sebagai seorang yang berdedikasi sebaliknya mereka mesti bertanggungjawab atas usaha mereka. Pengamal mesti menerima cabaran menyediakan modal insan untuk mencapai piawaian akademik yang lebih tinggi dan untuk lebih produktif sebagai ahli masyarakat. Akauntabiliti amalan yang meningkat akan mengubah tuduhan dan tanggapan salah terhadap perkhidmatan kaunseling dalam konteks pembaharuan agenda hari ini (Johnson, 2000).

KESIMPULAN

Perkara-perkara yang dirumuskan dalam bahagian ini ialah tentang keperluan kepada piawaian perkhidmatan kerjaya di sekolah-sekolah menengah di Malaysia. Sedar akan wujudnya perkhidmatan kerjaya di sekolah-sekolah menengah, keperluannya kepada murid-murid serta meningkatnya kepentingan untuk menyediakan piawaian perkhidmatan, kajian ini telah merealisasikan sebuah piawaian perkhidmatan kerjaya yang dicadangkan sendiri oleh pengamal. Pembinaan dan mengimplementasikan piawaian untuk perkhidmatan kerjaya di sekolah menengah dilihat berupaya membantu guru kaunseling membantu pelajar sekolah menetapkan hala tuju mereka.

RUJUKAN

- American School Counselor Association (1997). *The school counselor and comprehensive school counseling programs: The position statement of the American school counselor association*. Alexandria, VA: Author.
- Campbell, C. A., & Dahir, C. A. (1997). *Sharing the vision: the National Standards for School Counseling Programs*. Alexandria, VA: American School Counselor Association Press.
- Clark, M., & Stone, C. (2000). The developmental school counselor as educational leader, In Wittmer, J. (Ed.), *Managing your school counseling program: K-12 developmental strategies* (2nd ed., pp. 75-81. Minneapolis, MN: Educational Media.
- Gysbers, N. C., & Henderson, P. (2000). *Developing and managing your school guidance program*. 3rd ed. Alexandria, VA: American Counseling Association (ERIC Document Reproduction Service No. ED 431974).
- Hamid, D.A. (2000). *Keselarasan di antara minat kerjaya dan pilihan kerjaya pelajar di Kolej Methodist Kuala Lumpur*. Tesis Master yang tidak diterbitkan (UPM).
- Johnson, L. (2000). Promoting professional identity in an era of educational reform. *Journal of Professional School Counseling*, 4, 31-40.
- Jorgensen, D. L. (1989). *Participant observation: A methodology for human studies*. *Applied Social Research Method Series*, vol. 15. Newbury Park, California: Sage.
- Kementerian Pelajaran Malaysia (1993). *Panduan pelaksanaan perkhidmatan bimbingan dan kaunseling di sekolah menengah (cetakan kedua)*. KPM: Unit Bimbingan dan Kaunseling Bahagian Sekolah.
- Maddy-Bernstein, C. (2000). *Career development issues affecting secondary schools*. Columbus: National Dissemination Centre.
- Salim, S. (1993). Tahap pelaksanaan perkhidmatan bimbingan dan kaunseling di sekolah-sekolah menengah di Malaysia. *PERKAMA (Journal of Malaysian Counseling Association)*. 5: 1 – 40.

- Salim, S. (1996). *Bimbingan dan Kaunseling*. Kuala Lumpur: Utusan Publications & Distributor Sdn. Bhd.
- Salim, S. (1998). Matlamat dan kesedaran kerjaya pelajar sekolah menengah di Lembah Kelang. PERKAMA (*Journal of Malaysian Counseling Association*) 7: 15 – 28.
- Salleh, A., Mahmud, Z., & Amat, S. (2006). *Bimbingan dan kaunseling sekolah*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Sampson, J. P. (2001). *Quality and ethics in web-based guidance: coping with the change and stability*, Paper presented at the Fifth European Conference on ICT in guidance, Gothenburg.
- Senin, Z. (1999). Persepsi pelajar-pelajar terhadap pengurusan aktiviti bimbingan kerjaya di sebuah sekolah. Latihan ilmiah yang tidak diterbitkan: Universiti Putra Malaysia.
- Shertzer, B., & Stone, S. C. (1992). *Asas-Asas Bimbingan*, (Terjemahan Amla Salleh dan Puteh Mohamad). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Spradley, J. P. (1979). *The ethnographic interview*. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Whiston, S. C., & Sexton, T. L. (1998). A review of school counseling outcome Research: Implications for practice. *Journal of counseling & development*. 76.
- Zunker, V. G. (1998). *Career Counseling: Applied concepts of life planning* (5th Ed). Pacific Grove, CA: Brooks/Cole.